

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uradnemu listu. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokajo se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stjepan Čokina. Letnik letosovščine "Edinosti". — Tisk tiskarne "Edinosti", vpisane zadnje s omenjenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega 20. Telefon uredništva in uprave 11-57.

Naročnina: Za celo leto K 31-20
Za pol leta 15-60
Za tri mesece 7-80
za nedeljsko izdajo za celo leto 2-20
za pol leta 1-10

EDINOST

Posamezna številka "Edinosti" se prodaja po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašni se računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglašni trgovci in obrtniki mm po 10 v. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglašni denarni za- vodov mm po 20 v. Oglašni v tekstu lista do pet vrst K 20. — vsaka nadaljnja vrsta 2. —

Mail oglašni po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašni sprejema inšertni oddelček "Edinosti". Naročniki in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi "Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšertni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega 20. — Poštnoštevilni račun N. 41.053.

Nova vlada — na vidiku.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Dunaj, 30. julija.

Poročali smo že, da je nova vlada na vidiku, ali — brez barona Becka. Jugoslovani so bili edini, ki so zavzeli proti Becku docela odklanjajoče stališče. Ali jugoslovanski stališče ni več tako brez pomena, kakor nekdanj; ko so se reševala velika vprašanja brez Jugoslovancev, marveč se v odločilnih krogih povsem resno ozirajo na glasove iz naših krogov — in zato je tudi Beck doigral svojo ulogo. Danes se sme to že očitno povedati, dostavljajo pa tudi že, da so mu izpodbili stališče — Jugoslovani. Torej nič več o Becku.

Današnji listi tudi že namigujejo, kar je naš poročevalce poročal že v soboto, da je v teku še neka druga akcija, ki se upošteva jako resno in jo vodi doslej še neimenovana osebnost iz gosposke zbornice. — Zdi se, da se more brez pomislekov dodati to-le: Ta odlična osebnost ne vodi te akcije v svojem imenu, marveč bolj za — sedanega ministrskega predsednika dr. Seidlerja, ki prihaja za razne kombinacije prav resno v poštev. Njegove prednosti so razne vrste: Predvsem možni preokret birokrat, ne kak degeneriran aristokrat, kateremu bi bilo — visokorodno pokolenje ena glavnih zaslug in najodličnejša sposobnost; je pa zelo marljiv in po svoji naravi precej demokratski, prijažen v občevanju z vso svojo okolico. Dr. Seidler je eden tistih avstrijskih državnikov, ki more reči, da — nima sovražnikov, če tudi še nima preveč prijateljev, a je na najboljši poti, da si jih pridobi. — Tako se pripravljajo počasi — javno mnenje za politične dogodke prihodnjega dne.

O tisti neimenovani osebnosti iz gosposke zbornice pa se more povedati, da utegne — in to se pričakuje z neko gotovostjo in nestrpljivostjo! — igrati posebno ulogo na Češkem, kjer se pokazuje na visokem mestu potreba po enite premembe. Tako se poudarja v dobro poučeni krogih.

Tabori na Češkem o položaju.

"Edinosti" je že dovolj povedala s suhi mi dejstvi — razporih na Češkem, o neslogi med posamičnimi deli "Českega Svaza", o sporih med posamičnimi in izvrševalnimi odbori iste stranke itd. Ako bi bil češki narod tako edin, kakor danes zatrjujejo takozvani radikalni listi, kako bi bilo mogoče, da se je vršilo večeraj na Češkem — 12 taborov, ki so jih priredili socialni demokratje? Na dnevnem redu teh taborov je bilo: Borba za — mir, demokratizacija monarhije in samouprava češkega naroda.

V Pragi je govoril dr. Soukup dve uri. Udeležnikov je bilo okroglo 2000, tudi iz drugih strank. Naglašal je splošno hrepenenje po miru in zahteval takojšnjo izvedbo demokratizacije ustave; zahteval je, da se v avstro-ogrski monarhiji preuspojiti v zvezne države samostojnih narodov. Zahteval je takojšnjo demokratizacijo vseh javnih naprav in končno, da mora odločevati o vojni in miru — ljudsko glasovanje. — Podobna resolucija je bila soglasno sprejeta.

Enako dostojno in miro so se — tako vsaj se glasi telefonsko poročilo iz Prage — vršili vsi večerajšnji tabori, kljub temu da se je v delu češkega časopisa zadnje dni čitalo vsak dan o — izdajalcih, ki hočejo prodati češko sveto stvar.

Večeraj je bila v Brnu tudi deželna konferenca češke socialnodemokratske stranke za Moravsko. Udeležili so se vsi državni in deželni poslanci te stranke poleg številne udeležbe delegatov. Poročal je podpredsednik poslanske zbornice — Tuzar, ki je povedal, da so se čekoslovanski socialni demokratje priključili "Českemu Svazu" le pod pogojem pozitivnega dela v parlamentu in državi. Zdi pa prihaja na dan neka radikalna struja, ki zahteva popolno pasivnost in pričakuje, da reši češko vprašanje bodoči evropski mirovni kongres. Za tako politiko čekoslovanski socialni demokratje niso šli v Češko Zvezo in zato jo tudi odločno pobijajo.

PODLISTEK.

Milijonar, ki je izginil.

Roman. Francoski spisatelj Evgen Chavette.

— Zavezal ste se za še nekaj drugega.
— Da, ono ti je najbolj pri srcu, kakor se mi zdi, — je dejal Brichet in se posmej na glas.
— Izpolnite sedaj, za k r ste se zavezali, pa vam prinesem takoj svežih steklenic.
— Jutri, — je dejal Brichet.
Ne sedaj. Saj je storjeno v petih minutah. Saj imate vse tu, kar potrebujete. Storit, kar zahtevam od vas.
— Kaj, vraga, neki zahteva od njega? — se je vprašal kapitan, ki si je prizadeval zastoj, da bi razrešil to uganko.
— Tedaj se je čulo, da je nekdo premaknil ali mizo ali kaj takega.

Češko časopisje o položaju.

Češko časopisje se zdaj obširno bavi z načelnim sporom o — aktivni in pasivni politiki. "Narodni Listy" pravijo n. pr. med drugim: Čehi nečemo le reformirati ustave, marveč premeniti jo v njenih temeljih. Češki Svaz se mora zategati udeležiti ustavnega odseka, — in sicer predvsem zato, da češki politiki govorijo in delajo, ko gre tuji za češke stvari, — in dalje, da imajo priliko storiti še kaj več nego le proglasiti svojo državnopravno izjavo, namreč v ustavnem odseku stvarno in podrobno, opri na češko državnopravno vedo, utemeljiti, kakšno si mi mislimo bodočo češko-slovaško državo.

"Dne" piše: Nadaljno postopanje češke delegacije bo odločilnega pomena za bodočnost češkega naroda. Zato mora češki narod pričakovati, da bo nadaljno postopanje češke delegacije točeno la koristi celote in da izginijo vsi strankarski ali celo osebni interesi. Nikakor pa se ne sme več ponoviti, da bi nekateri politiki, kakor n. pr. Stranaky, prekrizavali postopanje večine in razbijali nujno potrebno edinstvo češkega zastopstva. — Smo odločno za revizijo ustave v smislu izjave "Českega Svaza" 30. majnika, ali smo tudi za pozitivno udeležbo pri delu, ki meri na premembo ustave. Bila bi usodopolna hiba, ako bi ostali v sedanji resni dobi na strani in pustili Nemcem proste roke ob reviziji ustave. Dolžnost je čeških zastopnikov da stoji na straži lid.

"Pravo Lido" nadaljuje svoje resne in rezke razprave, ki pobijajo pasivnost in zahtevajo aktivno udeležbo. — Enako katoliški "Hlas", "Našinec" i. dr. Zadnji list je včasih zelo rezek in se z vso odločnostjo postavlja proti hazardni igri na eno samo karto, na držanje rok križem in čakanje, da češko vprašanje reši bodoči mirovni kongres. Anglija — je dejal — ima geslo o svobodi malih narodov le za dekoracijo, in verjetno je, da nas pusti do celna na cedilu. Za svojo bočnost delamo sami in zanašamo se pred vsem na lastne sile. Češki narod se je vedno držal tega gesla, zakaj bi ga zdaj opustil?

Olemuški "Pozor" je mnenja najradikalnejši med radikalnimi listi; ali tudi marsikaj povzroča izza kulis češke politike. V večerajšnji številki je med drugim povedal, da je nastala kriza v predsedstvu "Českega Svaza" in to zategadelj, ker je predsedništvo sestavljeno tako, da zastopa v označenih spornih vprašanjih aktivno stališče proti večini v plenu, ki je za pasivnost. Zato je nevarnost, da vsak hip ukrene kaj, kar je proti volji večine. Najmučnejše stališče ima sam predsednik Stanjek, ki spada k treznejši smeri. Zato pravi "Pozor", da bo treba rešiti to krizo v predsedstvu tako, da bo odgovarjalo politični smeri večine, in meni, da bo s tem obvarovana kriza v Svazu samem. Če se le ne moti!

"Česka Demokracija" je priobčila izjavo dr. Korosca in dr. Kreka in potem dostavila: "Kdo ju je povabil? Člana predsedstva Svaza dr. Stranaky in Stribrny niti ne vesta o tem povabilu. Povabil bi je torej 'nekdo' na svojo pest." List je dobro vedel, da sta ju povabila dva člana predsedstva Svaza, t. j. predsednik Stanjek in podpredsednik poslanske zbornice Tuzar, — vkljub temu pa bagatelizira z "nekdo", ki je to storil — na svojo pest.

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 31. (Kor.) Uradno se razglasi: 31. julija 1917.

Vzhodno bojišče. — Na obeh straneh doline Casinu je napadel sovražnik ponovno z mečnimi silami. Severno dolino je bil povsod odbit. Na južni višini se je polastil naših sprednjih jarkov. V Bukovini so se Rusi tudi večeraj na več krajih znatno upirali. Zvezne čete so prodrele med boji vzhodno črte Jakobov — Furdul — Moldovi — Špot. Preko mesta Kuti prodirajoče divizije so prispele do gorjega Sereta. Med Prutom in Dnjestrom je bil sovražnik po sreditih bojih vržen iz svojih postojank pri Sniatnu in jugovzhodno Zalesčikov. Pri Krzivčah, severno Dnjestra, so osmanske čete s pri-

znano hrabrostjo zavzele sovražne črte. Ob Zbruču so avstro-ogrski in nemški čete v širini 50 km na številnih točkah izsilile prehod na vzhodni breg reke. V Volinji uspešna podvzeta napadnih čet.

Italijanski in jugovzhodno bojišče. — Nič novega.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 31. (Kor.) Veliki glavni stan, 31. julija 1917.

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Rupprehta: V Flandriji se je stopnjeval topovski boj zopet in zopet do pomembne seditosti, trajal neizpremenjeno tekom večera in se razvil danes pomoti v najhujši bobnaloč ognju. Nato so na široki fronti od Ysere do Lysa sledili močni angleški napadi. S tem se je pričela pehotna bitka v Flandriji. — Armada nemškega cesarjeviča: Na Cheminu des Dames so napadli Francozi jugovzhodno Filaina v širini 3 km. Sunek se je razbil na večini točk v našem obrambnem ognju. Dve omejeni prodorni točki ste se v rokah sovražnika.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav. (Böhmska armada): Napadatelji popelje po napredovanju je prinesel našim in zveznim četam v vzhodni Galičiji in Bukovini nove uspehe. Med reka Zbruč je bila nad Husiatinom do južno Skalata kljub seditemu odporu v širini 50 km prekorčena na več točkah od avstro-ogrskih in nemških čet. Tudi osmanske čete so dokazale svojo staro hrabrost. Kakor so začeli julija v žilavi vztrajnosti neomejeno kljubovali napadom ruskih mas in vrge nato v naglem napredovanju sovražnika od Zlote Lipe do preko severnega Sereta, tako so zavzele večeraj v krepkem navalu tedovratno branjene postojanke pri Nivri ob Zbruču. Med Dnjestrom in Prutom so zvezne čete v smeri Cernovic zavzele kraje Verenzanko in Sniatnu. — Fronta nadvojvode Jožeta: S krepkim nasokom so nemški lovci prebili postojanke ruskih zadnjih oddelkov pri Viznici. Sovražnik je moral vsled tega izprazniti črto ob Cernozu in se umakniti. Tudi v Gozdnatih Karpatih, ob gorju teku južnega Sereta, kakor tudi na obeh straneh Moldave in Snčave, smo v napadu pridobili na ozemlju. Pod prisilom teh uspehov so Rusi opustili svoje sprednje postojanke v odseku Mestecanešči. V Berečkim gorovju je sovražnik nadaljeval svoje napade. Tekom dneva je petkrat napadel na Mgr. Casinulu, ne da bi dosegel kak uspeh. Dalje južno je bil eden naših polkov v krepkem sovražnim suhom potisnjen v dalje zapadno se nahajajočo višinsko postojanko.

Pri Mackenseni armadi in na macedonski fronti je položaj neizpremenjen.

BEROLIN, 31. (Kor.) Wolflov urad poročila. Veliki glavni stan, 31. julija 1917.

Danes v Flandriji na 25 km široki fronti na obeh straneh Yperna izvršeni prvi uspehi angleške armade je odbit. Po megaljnosti se srediti velikih bojih se je s premočjo v globokih vrstah napadajoči sovražnik moral zadovoljiti s posestjo filastnih postojank v našem obrambnem pasu. — Na Cheminu des Dames nam je krepke napad donesle važne višinske postojanke pri Cernyju in nad 1500 Francozov kot ujeznikov. — Na vzhodu nadaljnji bojni uspehi na obeh bregovih Dnjestra in Pruta ter v Gozdnatih Karpatih.

Prvi generalni kvartirništer: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 30. (Kor.) Generalni štab poročila: Macedonska fronta: Vzhodno Dnjestranskega jezera smo pri Kraseljih pregnali dve sovražni poizvedovalni četi. Ob dolni Strumi smo s topovskim ognjem pri Kristian Kamili ustavili dve stotniji, ki ste hoteli napredovati.

TURSKO.

CARIGRAD, 30. (Kor.) Iz glavnega stanja se poročila: Fronta v Iraku: Ob Evviratu so naši konjeniki napadli angleško stražo in ubili 1 oficirja, 14 mož in 6 konj. — Kavkaška fronta: Sovražnik je z enim konjeniškim polkom dne 29. t. m. napadel naše postojanke severno Muša, a je bil odbit.

— Saj ste mi vendar izrecno obljubil . . . — je pričel Colard.

Prekinil pa ga je zopet Brichetov pijani smeh.

— A, tako! Ali si misliš, ti tepec, da sem tako pijan, da ne vem, da bi storil največjo neumnost, če bi ugodil tvoj zahtevi, ko vendar hočem še dalje mirno in srečno živeti tu ter dobro jesti in piti. Le počkaj, dragi moj, že pride še pravi čas.

— Kedar? — je vprašal sluga kratko.

— Ko se naveličam tega dobrega, a dolgočasnega življenja in sklenem, da jo pobrišem.

— Očividno namerava zopet izginiti! — je dejal kapitan sam zase, ki je razumel od vsega pgovora edino le ta zadnji stavek.

Brichet se je nato očividno vrnil k mizi, na kateri so stale prazne steklenice, kajli začel se je sedaj njegov ukaznoči glas:

— Sedaj pa vinar!

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 30. (Kor.) Uradno se poročila: Dne 26. t. m. je eden naših podvojničkov v Kanalu potopil s torpednim strelom veliko, od rušitev zavarovano angleško križarko razreda Oladem (11.150 ton).

Križarka "Diadem" (11.000 ton) je bila zgrajena l. 1896. Imela je 31 topov, 20 vozlov hitrosti in 600 mož posadke.

BEROLIN, 30. (Kor.) Wolflov urad poročila: S potopitvijo križarke "Diadem" znašajo skupne vojne izgube entente 265 enot ali 938.015 ton. Od teh je 166 enot angleških. V tretjem vojnem letu ni izgubilo nemško brodogradnje niti ene večje ladje, dočim je izgubila ententa v tretjem vojnem letu nič manj kakor 19 večjih ladij, namreč 8 oklopnih, 2 oklopni križarki, 8 manjših križark in eno zavarovano križarko.

BEROLIN, 30. (Kor.) Wolflov urad poročila: V Kanalu in v Atlantskem morju je bilo potopljenih zopet 22.500 ton.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

30. julija. — Večeraj je bilo na raznih točkah trentinske fronte živahno bojno delovanje. V gornji dolini Furve so se manjši boji končali nam v prid, istotako v nižini Loppia vzhodno Gardskega jezera. V pelegirski dolini in na Mt. Pianu smo napravili ujetnike. V dolini Lagarine se je topovski boj povečal. Na južni fronti znatno letalsko delovanje. Vzhodno Tolmina je bilo sestreljeno eno sovražno letalo, ki so je poškodovali naši letalci.

Rusko poročilo.

28. julija. — Zapadna fronta: Na fronti od Vzhodnega morja do Pripijata pehotno streljanje in poizvedovalne akcije. V Galičiji se na omenjeni fronti sovražnik ni zgodilo nič bistvenega. V Karpatih je sovražnik napadel naše oddelke vzhodno Kirlibabe in jih potisnil nekoliko nazaj. — Rumunska fronta: V smeri Kezdi Vasahelyja so rumunske čete nadaljevale zasledovanje sovražnika in zasedle tekotom 27. t. m. višinske črte 5 vrst jugovzhodno vasi Monastir Casimula, Dragoslavje, Bereschi in višine zapadno zadnjega kraja. Rumuni so uplenili eno baterijo in napravili ujetnike. V okolici Calacula so naši oddelki napredovali proti reki Putni in zasedli vas Poduple. — Kavkaška fronta: Obojestransko streljanje.

Revolucija v Rusiji.

Vprašanje rekonstrukcije ruske vlade.

BERN, 30. (Kor.) "Petit Parisien" poročila iz Petrograda: Kerenskij in Čereti sta se posvetovala z zastopniki raznih političnih strank glede udeležbe pri vladi. Dnevne se, da je sedanji kabinet že popolnoma preobrazen. Kadetska stranka stavlja zahteve glede vstopa v ministristvo. Predvsem zahteva odstop ministra Cernova in opustitev njegovih agrarnih načrtov; toda socialistični ministri nečejo pustiti svojega kolega na cedilu. Kadetska stranka zahteva dalje preizkušnjo pogodbe z Ukrajino in Finsko in še posebej, da se pred sestankom ustavodajne skupščine ne izda noben osnovni zakon. List meni, da pred povratkom Kerenskega v Petrograd ni pričakovati končne rešitve.

LUGANO, 31. (Kor.) Petrograjsko poročilo Agenzie Stefani navaja pogoje, ki jih je predložila kadetska stranka za svoj vstop v kabinet. Ti so: 1. Volja do konca sporazumno z zavezniki, 2. Potrditev dogovorov in pogodb z državami, vojujočimi se z osrednjimi vlastmi, 3. Jasno in natančno formuliranje notranje politike, 4. Rešitev vseh socialnih problemov, naj se predloži ustavodajni skupščini, 5. Skrajen boj proti anarhiji, 6. Narodna rešitev finančnih vprašanj.

MILAN, 30. (Kor.) "Corriere della Sera" poročila z dne 29. t. m. iz Petrograda: Večeraj ponoči se je vršila daljša seja ministrskega sveta, ki je razpravljala o splošnem položaju in stališču kabineta in njegovih delovni zmognosti. Ministri so dali Kerenskemu svoje portfelje na razpolago, da razdeli urade na novo in pokliče v kabinet ugledne člane meščanstva, posebno pa zastopnike kadetov. Kadetska stranka se zamera v gotovem oziru danes zopet smatrati kot gospodar položaja, kajti socialistični voditelji priznavajo s svojimi pogajanj, da brez kadetov ne morejo vladati. Kadetska stranka je sedaj oficijalno sklenila, da se udeleži vlade. Zdi se, da bodo za kadete rezervirana glavna mesta. V danem slučaju bi minister za vnaje stvari Tereščenko odstopil. Vlada je sklenila, da sestavi v Petrogradu, Moskvi, Kijevu in Odesi zopet meščansko milico, ki dobi vojaški značaj.

LLOYD GEORGE O POLOŽAJU.

LONDON, 30. (Kor.) Renterjev urad javlja: Lloyd George je podal večeraj tekom razgovora z nekim parlamentarnim žurnalistom kratke podatke o vojnem položaju. Izjavil je: Ravno kar sem se vrnil iz Pariza. Veseli me, da zamorem reči, da je razpoloženje v Franciji boljše, ka-

kor kdaj prej. To je jako zanimivo koncem tretjega vojnega leta, ki je za Francijo v splošnem mnogo važnejše kakor za nas, ker so Francozi strahovito trpeli in je sovražnik še vedno v njihovi deželi. Nastala je morda vsled velikega poloma ruske armade nekaka malodušnost, toda francosko razpoloženje je tako krepko in odločno, kakor je še nism videli. Ako Francija in mi sami držimo skupaj, bomo zamogli premagati svoje ruske srbje. Dobili smo zagotovilo, da se bo Rusija zopet opomogla in poslala strašnejša kakor kdaj prej.

ODLIKOVANI VOJSKOVODJE.

DUNAJ, 30. (Kor.) Cesar Karel je podelil v Zločovu armadnemu poveljniku, gen. polk. Böhm-Ermolliju komanderski križ reda Marije Terezije, načelniku njegovega štaba, gm. Bardoffu veliki križec Franc Jožefovega reda, polk. Hummelu red železne krone II. raz. z vojno dekoracijo in meči, gen. feldm. princu Leopoldu Bavarskemu vojaški zaslužni križec I. razreda z vojno dekoracijo in briljantni, načelniku njegovega štaba polk. Hoffmannu red železne krone II. raz., poveljniku nemške južne armade, generalu Bothmerju veliko vojaško zaslužno kolajno. Cesar Viljem je podelil gen. polk. Böhm-Ermolliju hrastov list k redu pour le merite, gm. Bardoffu pa red pour le merite.

Cesar Viljem na fronti pri Rigi.

BEROLIN, 30. (Kor.) Cesar Viljem se je odpeljal danes z motornim čolnom na reko Ao in je pozdravil svoje čete pred Rigo. Vreme je tu zelo vroče.

Položaj na Grškem.

ATENE, 30. (Kor.) Kralj je podpisal odlok, ki odstavlja predsednika, podpredsednika in 6 svetnikov kasacijskega sodišča.

Churchill zopet izvoljen v spodnjo zbornico.

LONDON, 31. (Kor.) Novi municijski minister, lord Churchill, je bil v Dundee s 7203 glasovi proti neodvisnemu kandidatu, ki je dobil 2036 glasov, zopet izvoljen v spodnjo zbornico.

Nov angleški letalski tip.

LONDON, 30. (Kor.) Renterjev urad poročila: Časopis "Land and Water" poročila, da je izgotovljen nov letalski tip, ki bo omogočil letalske polete globoko v Nemčijo. Letalo zamore nositi breme več ton in imeti ravnotako lahko posadko 25 kakor 3 mož na krovu.

Čehi in Južni Slovani.

(Iz poslanskih krogov).

II.

Čehi so narod s sijajno zgodovino, polno spominov na velikanske boje za slavo in neodvisnost češke države in njenega ljudstva in na visoko kulturo na vseh poljih človeškega znanja in umetnosti.

Česka zgodovina je zgodovina neprestanih bojov malega, no izredno krepkega in vztrajnega naroda proti nemški premoči, bojov, ki so dosegli svoj vrhunec v husitskem gibanju, ko je ta mali narod pod vodstvom nesmrtnega Žitke odbil navale nešteti cesarskih in križarskih vojsk in vso Evropo napolnil s strahom in občudovanjem nad neizmerno svojo žilavostjo. Takrat je češki narod v najkrajšem času pogljal iz dežele tiste nemške naselence, ki so, deloma poklicani od čeških kraljev (Otokarja II., Karla I.), prišli med Čehi in ogrožali slovanski značaj njihove domovine. No, v časih upadajoče češke moči, zlasti pa po nesrečni bitki na Beli gori l. 1620, in po tridesetletni vojni, so Nemci zopet v velikem številu priljubljeni v deželo in zasedli delež proti sredini vse območje ozemlja.

Germanizatorna absolutistična vlada je potem še ponemčila višje sloje in napolnila vso deželo z nemškimi in pomembnimi uradnimi uradniki, tako, da je češčina slislala le še v kmetijskih kočah.

No, spomin na slavno minolost, na moč češkega naroda in češkega jezika, ni umrl v srh českega ljudstva. In, ko jo na začetku 19. stoletja nekaj navdušenih rodoljubov začelo buditi narod iz večstoletnega spanja, klicali so jim pred vsem v spomin sijajno njegovo prošlost, ono čase, ko se je češki jezik razlegel močno od kraljevega prestola do zadnje koče na meji velike češke države.

Ni se torej čuditi, da so Čehi, ko so v burnem letu 1848, ki je bilo vse zatirane narode poklicalo k novemu življenju, 11. marca v dvorani svetovavlavskega kopališča formulirali svoje postulate, in so v smislu od dra. Braunerja sestavljenega načrta zahtevali, da se obnovi zgodovinsko češko državno pravo in skliče generalni deželni zbor za vse dežele češke krone.

Ne sme se pa prezreti, da to pravzaprav ni bil program čekoslovanskega naroda na Češkem, temveč češkega naroda v političnem pomenu, torej slovanstva in nemškega njegovega dela. Zato se je ta program na omenjenem zborovanju v svetovavlavskem kopališču razlagal zbranimu ljudstvu v češkem in nemškem jeziku.

